

سنجش‌های زیان‌بار

نگاهی تحلیلی به
سنجش‌های مخاطره‌آمیز

شده است. در نتیجه، یافتن راه‌هایی برای مدیریت و کاهش اثرات منفی ارزیابی‌های پرمخاطره برای مربیان و سیاست‌گذاران به یک اولویت تبدیل شده است. این نوشته تأثیر ارزیابی‌های پرمخاطره بر دانش‌آموزان را بررسی می‌کند و راهبردهای مبتنی بر فناوری را برای بررسی و رسیدگی مؤثر به این نگرانی‌ها ارائه می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: سنجش، ارزشیابی، ارزیابی مخاطره‌آمیز، کارپوشه الکترونیکی

اشاره

سنجش‌های پرمخاطره^۱ به یکی از عناصر رایج دستگاه‌های آموزشی در سراسر جهان تبدیل شده‌اند که به‌طور قابل توجهی بر تجربه‌ها و عملکرد دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. در حالی که هدف این سنجش‌ها ارتقای پاسخ‌گویی و اطمینان از استانداردهای آموزشی است، نگرانی‌هایی در مورد اثرات نامطلوب بالقوه آن‌ها بر رفاه دانش‌آموزان، شیوه‌های تدریس و کیفیت کلی آموزش مطرح

مهمی ایفا می‌کنند.

با این حال، تأثیر ارزیابی‌های پرمخاطره بر دانش‌آموزان بدون اشکال نیست. یکی از نگرانی‌های مهم، تأثیر منفی بالقوه بر رفاه و سلامت روان دانش‌آموزان است. فشار برای عملکرد خوب در امتحانات می‌تواند به افشار روانی، اضطراب و حتی فرسودگی دانش‌آموزان منجر شود. این موضوع می‌تواند محیط یادگیری ناسالمی ایجاد کند، رشد کلی دانش‌آموزان را به خطر بیندازد و مانع از توانایی آن‌ها برای مشارکت در تجربه‌های یادگیری معنادار و جامع شود.

همچنین، سنجش‌های پرمخاطره ممکن است به دلیل تمرکز بیش از حد بر آماده‌سازی برای آزمون، عمق و وسعت برنامه

سلامت روان در برابر نمره!

ارزیابی‌های پرمخاطره قدرت شکل‌دهی فرایند آموزش دانش‌آموزان را دارند و بر انگیزه، تجربه‌های یادگیری و دستاوردهای تحصیلی آن‌ها تأثیر می‌گذارند. از جنبه مثبت، این ارزیابی‌ها می‌توانند حس مسئولیت‌پذیری ایجاد کنند و محیطی رقابتی بسازند که دانش‌آموزان را تشویق می‌کند بهترین عملکرد خود را داشته باشند. آن‌ها می‌توانند معیارهایی را برای دانش‌آموزان، والدین و مربیان ارائه دهند و بازخورد ارزشمندی را در مورد پیشرفت دانش‌آموزان ارائه دهند و زمینه‌های بهبود را شناسایی کنند. همچنین، در حصول اطمینان از رعایت استانداردهای آموزشی و حفظ کیفیت کلی نظام آموزشی نقش

درسی را محدود کند. این رویکرد محدود به آموزش ممکن است توسعه مهارت‌ها و شایستگی‌های اساسی مانند تفکر انتقادی، خلاقیت، حل مسئله و همکاری را نادیده بگیرد که برای موفقیت آینده دانش‌آموزان در دنیایی که به سرعت در حال تحول است، بسیار مهم هستند.

فناوری می‌تواند در دستیابی به هدف مدیریت (کنترل) اثرات ارزیابی‌های پرمخاطره بر دانش‌آموزان کمک مهمی باشد. در اینجا تعدادی از این راه‌ها بررسی می‌شوند:

روش‌های متنوع سنجش: فناوری، اجرای روش‌های متنوع سنجش و فراتر از آزمون‌های سنتی را امکان‌پذیر می‌کند. سکوها و ابزارهای برخط می‌توانند از مدیریت ارزیابی‌های تکوینی پشتیبانی کنند؛ جایی که دانش‌آموزان بازخورد فوری دریافت می‌کنند و فرصت‌هایی برای خودبازتابی دارند. از کارپوشه الکترونیکی می‌توان برای نمایش کار، رشد و پیشرفت دانش‌آموزان در طول زمان استفاده کرد و دید جامع‌تری از استعدادها و توانایی‌های آن‌ها ارائه داد.

سکوهای یادگیری شخصی: فناوری، سکوهای یادگیری شخصی و نرم‌افزارهایی تطبیقی را ارائه می‌کند که می‌توانند نیازها و سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان را برآورده کنند. این سکوها می‌توانند منابع یادگیری هدفمند، ارزیابی‌های انطباقی و توصیه‌هایی برای آموزش شخصی‌سازی شده ارائه دهند و به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند با سرعت خودشان یاد بگیرند و پشتیبانی مناسب دریافت کنند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها: فناوری می‌تواند به جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها از ارزیابی‌های گوناگون کمک کند و بینش‌های ارزشمندی در مورد عملکرد، نقاط قوت و زمینه‌های بهبود دانش‌آموزان ارائه دهد. ابزارهای تجزیه و تحلیل داده می‌توانند الگوها، روندها و شکاف‌های یادگیری را شناسایی کنند و معلمان را قادر سازند تا تصمیم‌هایی مبتنی بر داده بگیرند و دستورالعمل‌ها را برای برآوردن بهتر نیازهای دانش‌آموزان سفارشی کنند. برای مثال، معلم ممکن است متوجه شود که گروهی از دانش‌آموزان به‌طور مداوم با یک مفهوم خاص کلنجار می‌روند. او می‌تواند برنامه‌های درسی خود را بر اساس این موضوع اصلاح کند.

همکاری و ارتباطات: فناوری راه همکاری و ارتباط بین دانش‌آموزان، معلمان و والدین را تسهیل می‌کند. نظرات‌آمیزی‌های گفت‌وگویی برخط، ابزارهای دورسخنی (ویدئوکنفرانس) و برنامه‌های همکاری، دانش‌آموزان را قادر می‌سازند با هم روی پروژه‌ها کار کنند، در یادگیری هم‌تاسک شرکت کنند و از معلمان خود بازخورد فوری دریافت کنند. علاوه بر این،

فناوری امکان برقراری ارتباط یکپارچه بین معلمان و والدین را فراهم می‌کند و مشارکتی را برای حمایت از پیشرفت و رفاه دانش‌آموزان تقویت می‌کند.

ارزیابی‌های در دسترس و فراگیر: فناوری می‌تواند دسترسی و فراگیربودن ارزیابی‌ها را افزایش دهد. ابزارهای دیجیتال امکاناتی را برای دانش‌آموزان دچار معلولیت فراهم می‌کنند، مانند قابلیت‌های تبدیل متن به گفتار یا گفتار به متن. به این ترتیب آن‌ها هم می‌توانند به‌طور عادلانه در ارزیابی‌ها شرکت کنند. علاوه بر این، فناوری می‌تواند از دانش‌آموزان چندزبانه، با ارائه ابزارهای ترجمه یا ارزیابی به زبان مادری آن‌ها پشتیبانی کند و از ارزیابی منصفانه و دقیق اطمینان حاصل کند.

بازخورد و بازتاب مستمر: فناوری حلقه‌های بازخورد مداوم بین معلمان و دانش‌آموزان را تسهیل می‌کند. بسترهای دیجیتال امکان ارتباطات منظم و تبادل بازخورد را فراهم می‌کنند و دانش‌آموزان را قادر می‌سازند در مورد پیشرفت خود فکر کنند، هدف تعیین کنند و رشد خود را در طول زمان پیگیری کنند. این شرایط ذهنیت را رشد می‌دهد و دانش‌آموزان را تشویق می‌کند بر یادگیری خود مالکیت کنند.

پایان سخن

توجه به این نکته مهم است که درحالی‌که فناوری مزایای متعددی را ارائه می‌دهد، پیاده‌سازی آن باید با تفکر و با توجه به دسترسی عادلانه و نگرانی‌های حفظ حریم خصوصی انجام شود. معلمان باید با آموزش و پشتیبانی کافی برای ادغام مؤثر فناوری در شیوه‌های ارزیابی خود و درعین‌حال تمرکز بر رفاه دانش‌آموزان و توسعه همه‌جانبه، آماده شوند. من به‌عنوان متخصص حوزه مشاوره و راهنمایی تحصیلی و آموزگار مدرسه عشایری، همکاری نزدیک با مدیریت مدرسه، معلمان و سایر ذینفعان را برای رسیدگی به اثرات ارزیابی‌های پرمخاطره و کشف راه‌هایی برای کنترل مؤثر آن‌ها تجربه کرده‌ام که عبارت‌اند از: کمک به معلمان برای کسب دانش در زمینه سنجش، حل مسائل به‌صورت مشارکتی، نیازسنجی، پشتیبانی مداوم در زمینه ارائه اطلاعات به معلمان، همکاری در اجرا و نظارت بر آزمون.

پی‌نوشت

1. High-stake assessment

منبع

1. <https://www.edglossary.org/high-stakes-testing/>